

[Abstract:0213][EP-069]

Türkiye'de Sağlık Okuryazarlığı Tsoy-32 indeksi ile BRCA mutasyonu saptanan hastalarda genel farkındalık

Ahmet Emin Öztürk

Prof.Dr. Cemil Taşcıoğlu Şehir Hastanesi

Amaç: Türkiye'de sağlık okuryazarlığı düzeyi ile ilgili yapılan çalışmalarda saptanan kötü sonuçlar bir halk sağlığı problemi olarak görülmektedir. BRCA mutasyonu saptanan hastaların aile taramalarını tam olarak yaptırmaları hem farkındalık hem de işbirliği gerektiren, hem hasta hem toplum sağlığı açısından önemli bir meseledir. Bu taramaların hastalar tarafından ne düzeyde yapıldığını ve bunun ülkemizde yapılan Tsoy-32 indeksi ile hesaplanan sağlık okuryazarlığı oranları ile uyumlarını ortaya koymayı amaçladık.

Gereç-Yöntem: Hastanemizde takipli BRCA pozitif hastalardan rastlantısal olarak 50 kişi arandı. Hastalara mevcut hastalığının herediter olduğunu bilip bilmediği, aile taramalarını ebeveyn, kardeş ve çocuklarına yaptırap yaptırmadığı ve eğitim durumları soruldu. Yeterli tarama yapılmasının, eğitim durumu ve genetik polikliniğine başvuru sayısı ile ilişkisi olup olmadığına bakıldı. Yetersiz tarama yapılan hastaların oranının önceki çalışmalarda saptanan Tsoy-32 indeksi ile uyumlu olup olmadığına bakıldı. Saptanan veriler MedicReS E-PICOS Version 21.3 ile değerlendirildi.

Bulgular: Hastane sisteminden rastlantısal olarak BRCA 1 veya 2 pozitif olarak saptanmış 50 hastadan 12'sine kuruma verilen numaralardan ulaşılamadı. 18 hastanın öncesinde ex olduğu tespit edildi. 20 hastaya anket soruları yöneltildi. Ebeveynlerine, kardeşlerine ve çocuklarına tam genetik araştırma yapılma oranı sadece %30 olarak tespit edildi. 20 hastanın ortalama 4 genetik poliklinik başvurusu mevcuttu ancak başvurusu sayısı ile tam tarama yapılma arasında ilişki saptanmadı. Hastaların %35'i ilkokul,%10'u ortaokul,%40'ı lise,%15'i üniversite mezunu idi. Hastaların tam tarama yapılması ile eğitim durumları arasında bir ilişkiye rastlanmadı.

Sonuç: Ülkemizde saptanan sağlık okuryazarlığı yeterlilik düzeyinin yaklaşık %31 olduğu bulunmuş olup(1) bizim de saptadığımız değerleri göz önüne alırsak, prevantif onkoloji açısından bu değerler herediter hastalıkları tarama konusunda yeni politikalar geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Konu ile ilgili geniş çalışmalar yapılmalı ve öneri olarak KETEM gibi kanser tarama birimleri ile genetik test sonuçlarının ortak sistemle nasıl hastaya bırakılmadan taranabileceğinin etik ve toplum sağlığı açısından tartışılması gerekmektedir.

Kaynak: 1. T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlığın Geliştirilmesi Genel Müdürlüğü, Türkiye Sağlık Okuryazarlığı Düzeyi ve İlişkili Faktörlerin Araştırılması, Yayın no:1103,Ankara, 2018

Anahtar Kelimeler: BRCA 1-2 mutasyonu, genetik farkındalık

Türkiye sağlık okuryazarlığı düzeyi araştırması sonuçları(1)

-YETERLİLİK DURUMU-	-ORAN-
Yetersiz	%30,9
Sorunlu-Sınırlı	%38,0
Yeterli	%23,4
Mükemmel	%7,7